

ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

*К.О. Попова, здобувач вищої освіти групи Ф-3/1
обліково-фінансовий факультет, МНАУ*

На сьогодні при ризиковому особистому страхуванні страхова виплата не є в юридичному сенсі джерелом відшкодування заподіяної шкоди, а є засобом «пом'якшення» його негативних наслідків для матеріального стану страхувальника. Саме в цьому полягає сенс компенсаційної функції ризикового особистого страхування, визначається його мета і страховий інтерес страхувальника.

При страхуванні від нещасних випадків страхувальник, турбуючись про неможливість отримувати доходи в колишньому розмірі через тимчасову або постійну непрацездатність, або, припускаючи необхідність здійснення додаткових витрат, пов'язаних із відновленням здоров'я, забезпечує себе або зацікавлених в цьому осіб страховим захистом, що поєднує його із соціальним страхуванням.

Страховання від нещасних випадків, як і інші види страхування, зазнає впливу зовнішніх чинників на динаміку та показники його розвитку [3]. Аналіз статистичних даних щодо показників розвитку обов'язкових видів страхування від нещасних випадків за 2017 рік, свідчить про те, що ці види страхування є малорозвиненими. Так, за підсумками трьох кварталів 2017 року частка особистого страхування медичних і фармацевтичних працівників та страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини не перевищує 0,002% від загальної суми валових надходжень страхових премій. При загальній сумі валових страхових премій у розмірі 4,342 млрд грн., сума премій за цими видами страхування склала відповідно 73,7 та 95,3 тис. грн. [1].

Більш розвиненими є такі види, як особисте страхування працівників відомчої та сільської пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд), а також страхування від нещасних випадків на транспорті, що здійснюються відповідно до принципів обов'язкового страхування. Суми зібраних страхових премій за ними становлять відповідно 69,146 млн грн. та 63,965 млн грн., що відповідає приблизно 1,5% від загального ринку обов'язкового страхування в Україні [1].

Найбільш розвиненим видом на страховому ринку України з точки зору надходжень валових страхових премій є добровільне страхування від нещасних випадків. Добровільне особисте страхування будучи структурним елементом страхової системи, має свою власну сферу регулювання. Його відмінною рисою є можливість страхувальника самому вибрати вид, умови та терміни страхування, співвідношення яких може варіюватися в залежності від потреб людини. Добровільне особисте страхування від нещасних випадків в Україні постійно модернізується: з'являються його нові форми і види страхування, що забезпечує його розвиток [3].

У структурі страхового ринку страхування від нещасних випадків показувало протягом 2015-2017 років негативну динаміку. За цей період частка цього виду страхування на ринку скоротилася з 5% до 1,8 відсотків. У свою чергу, у 2017 р. за рахунок значного приросту обсягу валових премій, частка

цього виду страхування на ринку збільшилася до 2,8%, що також може свідчити про його поступове відновлення після складних двох попередніх років, коли внаслідок значного погіршення купівельної спроможності населення значно скоротило свої витрати на добровільні види страхування [2].

Валові надходження страхових платежів за страхуванням від нещасних випадків за аналогічний період скоротилися на 636,6 млн грн, що у відсотковому виразі становить 44,5% і за підсумками 2017 року склали 794,7 млн гривень. У свою чергу виплати страхових сум збільшилися на 82,7 млн грн., що у відсотковому виразі становить 162% і за підсумками 2017 р. склали 133,7 млн гривень. Варто зазначити, що якщо валові виплати збільшилися на 162%, то валові надходження премій скоротилися на 44,5 відсотка [1].

За рахунок відповідних змін у темпах зростання надходжень страхових платежів та виплат страхових відшкодувань рівень страхових виплат збільшився за п'ять років до 16,8% за підсумками 2017 року.

Отже, страхування від нещасних випадків є важливою складовою як страхового ринку, так і загальної системи соціального захисту населення. Такий вид страхування створює гарантії для населення щодо убезпечення себе від ризиків та небезпек для їх життя та здоров'я, які з одного боку нема можливості прогнозувати.

Дослідження розвитку ринку страхування від нещасних випадків як послуг страхових компаній показало, що найбільш розвиненим його видом є саме добровільне особисте страхування, тенденції змін якого протягом останнього 2018 року дали змогу визначити появу позитивних драйверів його розвитку у майбутньому [2].

Таким чином, аналіз сучасної практики здійснення страхування від нещасних випадків свідчить про наявність достатнього, але не реалізованого потенціалу даного виду страхування в силу наявних як об'єктивних, так і суб'єктивних чинників методологічного, технологічного та організаційно-правового забезпечення, усунення яких сприятиме забезпеченню сталого розвитку України в її соціальній та економічній складових.

Література:

1. Форіншурер страхування / [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://forinsurer.com>.
2. Шолойко А.С. Принципи обов'язкового страхування в умовах ринкової економіки / А.С. Шолойко / Економіка АПК. 2016. № 10. – 20-30 с.
3. Шимків С.А. Стан та розвиток добровільного страхування від нещасних випадків в Україні / С.А.Шимків / Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2015. – 73 с.

***Науковий керівник – Мельник О.І.,
канд. екон. наук., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Миколаївський національний аграрний університет***